

Verkennend Ecologisch Onderzoek Laageind 13 Driebruggen

Concept

Uitgave: april 2019

Watersnip-rapport 19A034

Colofon

Titel	Verkenkend Ecologisch Onderzoek Laageind 13 Driebruggen
Status rapport	Concept
Projectnummer	19A034
Datum uitgave	april 2019
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemenen, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Multi-tuin en Landschap Laageind 11a 3465 KG Driebruggen
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. R. Benschop

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	5
2.1	HUIDIGE SITUATIE	5
2.2	PLANNEN	5
3	TOETSINGSKADER	7
3.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	7
3.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	7
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	7
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	10
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	11
4	RESULTATEN ONDERZOEK	13
4.1	METHODE	13
4.2	FLORA	13
4.3	FAUNA	13
4.3.1	<i>Vogels</i>	13
4.3.2	<i>Vissen</i>	14
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	14
4.3.4	<i>Reptielen</i>	15
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	15
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	16
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	17
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	21
6	BRONNEN	23

1 Inleiding

Dhr. E. Hogendoorn van Multi-tuin en Landschap is voornemens nieuwbouw van twee woningen op het perceel aan het Laageind 13 te Driebruggen. Hiervoor zal de bestaande woning worden afgebroken. Tevens zal de sloot aan de zuidkant worden verlegd.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In maart 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 114, 541.

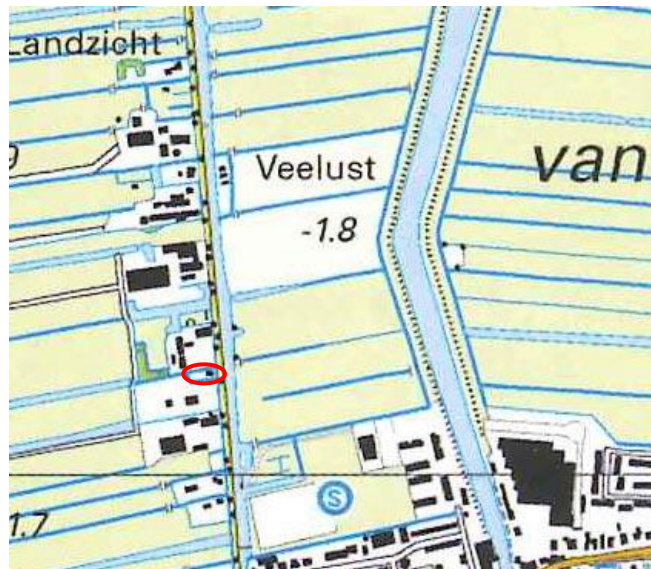
Het plangebied bestaat uit een woning met tuin. De woning is opgebouwd uit bakstenen die wit zijn geschilderd. De voor- en achterkant hebben een tuitgevel. De muren hebben geen spouw. Op het dak liggen vlakke Mulderpannen. Aan de achterzijde van de woning is een aanbouw met een kunststof dak aanwezig. Ook staat hier een houten schuur tegen de woning en aanbouw. De binnenkant van het dak is afgewerkt met gipsplaten en isolatieschuim. Onderaan de muur zitten over de gehele lengte van de muur ventilatiegaten. Deze gaten zitten laag bij de grond.

Aan de westkant van de woning ligt een sier- en groentetuin. Binnen het plangebied staan enkele bomen. Aan de oostkant is ruimte voor het parkeren van auto's. De beschoeide sloot aan de zuidkant valt binnen het plangebied. De andere sloten niet.

Aan de noord,- en westkant wordt het plangebied begrensd door sloten. Aan de oostkant wordt het plangebied begrensd door het Laageind. Aan de zuidkant vormt het perceel van Laageind 11 de begrenzing.

2.2 Plannen

De huidige woning binnen het plangebied zal worden afgebroken. De scheidingsloot aan de zuidkant wordt gedempt en in meer zuidelijke richting opnieuw gegraven. Binnen het plangebied ontstaat hierdoor ruimte voor twee nieuwe woningen. Het is nog niet bekend of de aanwezige bomen worden verwijderd.

Figuur 1: Plangebied Laageind 13 (rode contour)

Figuur 2: Zijaanzicht van de woning en de te dempen sloot

Figuur 3: Tuin aan de achterzijde van de woning

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrictlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrictlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrictlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het

geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 1). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 1: Plangebied Laageind 13

Figuur 4: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich

elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

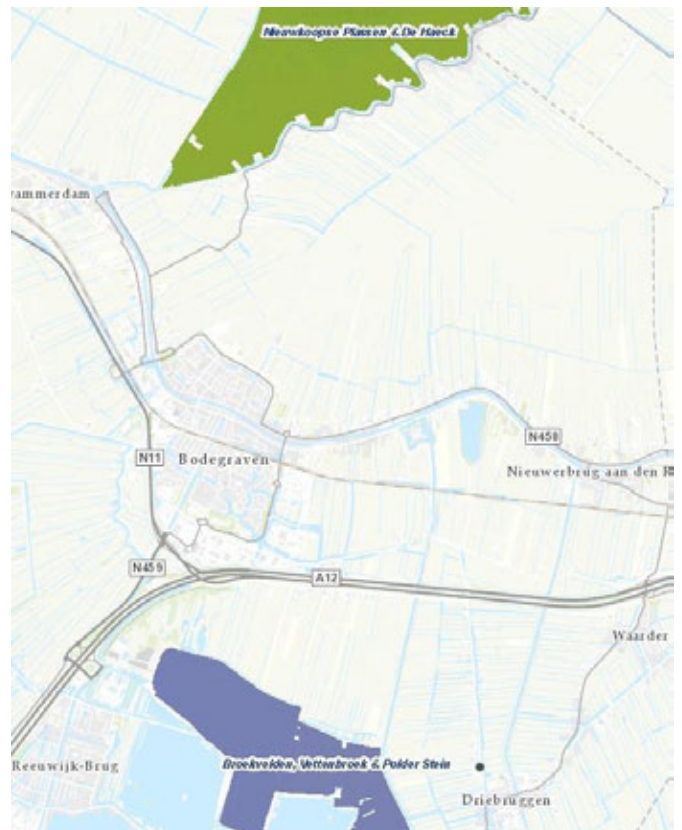
Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein', dit ligt respectievelijk 1,1 km ten westen van het plangebied. Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse plassen & De Haeck' ligt op respectievelijk 7,6 km ten noorden van het plangebied.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Figuur 5: Ligging plangebied t.o.v. Natura2000-gebieden

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de bredere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied is te gecultiveerd en te kleinschalig

om geschikt te zijn als foerageergebied voor deze doelsoorten. Binnen het plangebied ontbreekt het aan open graslanden en moerasachtige biotopen. De weilanden in de directe omgeving van het plangebied zijn wel geschikt als foerageergebied voor de genoemde doelsoorten. Dit gebied is dusdanig groot dat de soorten, bij eventuele verstoring door de werkzaamheden, zoals geluidsverstoring, voldoende ruimte hebben om elders te foerageren. Het plangebied zelf grenst niet aan weiland en is geheel ingebed in opgaande beplanting en bomen van buurpercelen en wegbeplanting. Er is geen invloed op het weidevogelgebied denkbaar.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden van meer dan 10 are. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990,

Figuur 6: Ligging NNN-gebieden t.o.v. plangebied

en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-gebied (zie figuur...). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van de woning en de bouw van de woningen zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

3.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad. De zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

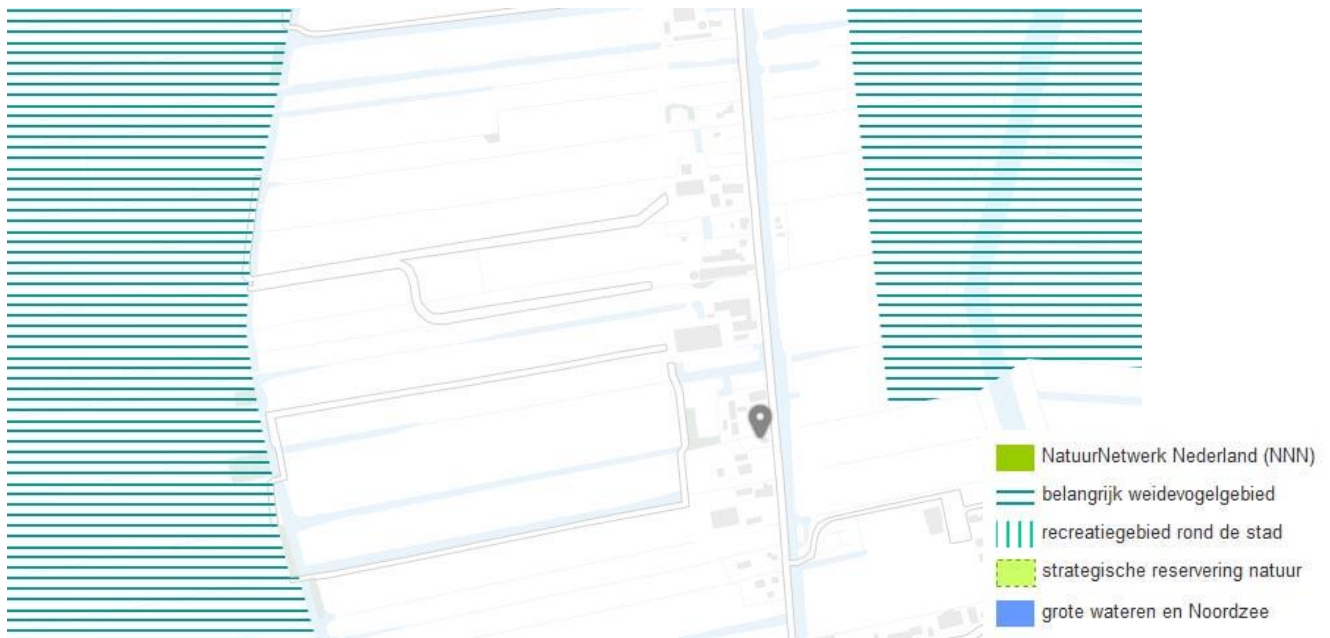
In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Omgevingsbeleid, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. Het dichtstbijzijnde 'belangrijk weidevogelgebied' ligt aan de oostkant van het plangebied, op ongeveer 130 meter afstand. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden. Om verstoring van de broedende weidevogels te voorkomen wordt geadviseerd om versturende werkzaamheden, zoals heien, buiten het broedseizoen (globaal van 15 maart – 15 juli) uit te voeren.

Figuur 7: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. plangebied

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op vrijdag 29 maart 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is tijdens de inventarisatie een indicierend vooronderzoek, in de vorm van een bouwkundige inspectie uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

In de tuin aan de westkant van het plangebied staan meerdere bomen, zoals Zwarte els, Appelboom, Kers, Schijncipres en enkele zaailingen van de Es. Verder ligt er een grasveld en staan er siergewassen. In de sloten is vooral veel kroos aanwezig.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen, zoals een beperkte voedselrijkdom, stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 8: Scheidingsdwarssloten aan de westkant van het plangebied

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in en rond het plangebied, zoals Tjiftjaf, Houtduif, Witte kwikstaart en Vink. In de sloten zijn Wilde eend en Meerkoet waargenomen. In een van de zwarte elzen zit een (oud) eksternest. Deze bleek niet in gebruik te zijn. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Binnen het plangebied zijn geen huismussen aangetroffen. De zeer vlakke Mulderpan die op het dak van de woning ligt biedt niet voldoende ruimte voor de Huismus om zijn nest onder te bouwen. Er is niet voldoende ruimte voor de mussen om via

de dakgoot onder de dakpannen te komen. Doordat de voor- en achtergevel van de woning boven de dakpannen uitsteken is ook aan deze gevels geen invliegmogelijkheid. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de Huismus kan worden uitgesloten.

Ook voor de Gierzwaluw geldt dat de dakpannen te vlak zijn om ruimte te bieden voor nest. Door de aanwezige tuitgevel zijn er geen invliegopeningen aan de voor- en achterzijde aanwezig voor de Gierzwaluw. Aan de achterzijde is tevens geen minimale uitvlieghoogte van 3 meter aanwezig door de aanwezigheid van de aanbouw en schuur. Hierdoor kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw binnen het plangebied worden uitgesloten.

Figuur 9: Achterzijde van de woning met aanbouw

Binnen het plangebied zijn geen sporen of aanwijzingen (krijtsporen, prooiresten, braakballen) aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van uilen en/of roofvogels. Jaarrond beschermde nesten van uilen en/of roofvogels worden niet verwacht binnen het plangebied.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de er geen beschermde vissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied. De zeer kroosrijke sloten binnen het plangebied

Er worden binnen het plangebied geen andere beschermde vissoorten verwacht.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en Meerkikker (allen wnb-andere soorten) voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km).

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predators. De aanwezige sloten hebben door de aanwezige beschoeiing geen rijke oevervegetatie. Er zijn geen ondiepe, zure wateren aanwezig die de Heikikker kan gebruiken als voortplantingslocatie. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de Heikikker. De aanwezigheid van deze soort kan binnen het plangebied worden uitgesloten.

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen,

heidevelden en akkers. Het is Watersnip bekend dat de Rugstreepad aanwezig is de velden van voetbalvereniging WDS aan de noordkant van Driebruggen. Hier is een klein gebied aangelegd ter compensatie van de uitbreiding van de sportvelden.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreepad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreepad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin de pad zich makkelijk kan ingraven.

Binnen het huidige plangebied zijn geen plassen en/of poelen aangetroffen die gebruikt kunnen worden door de Rugstreepad voor het afzetten van eieren. Tevens zijn er geen braakliggende zandhopen of 'rommelhoekjes' aangetroffen die gebruikt kunnen worden als overwinteringslocatie.

Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen en er regenwater kan stagneren in bijv. bandensporen, wordt het gebied wel aantrekkelijk als voortplantings- en overwinteringsgebied. De Rugstreepad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km).

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. De sloten in en rond het plangebied hebben geen rijk begroeide, natuurlijke oevers. Er zijn binnen het plangebied geen bladhoppen en takkenhopen aangetroffen die gebruikt kunnen worden als voortplantingslocatie voor de Ringslang. er zijn harde beschoeiingen. Het plangebied is daardoor niet toegankelijk voor de Ringslang. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor deze soort. De aanwezigheid van de Ringslang binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in de directe omgeving van het plangebied, zoals Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Konijn, Veldmuis en Wezel (allen wnb-andere soorten) (0-1km). Bosmuis, Huispitsmuis, Ree, Vos en Woelrat (allen wnb-andere soorten) komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt tevens dat de Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Boomarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar'), Steenarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en Bever (wnb-hrl, Rode lijst status 'gevoelig') komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Waterspitsmuis komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben en ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. Zowel het water als de

oevers van de sloten hebben geen rijke vegetatie. Door de aanwezige kroos komt er onvoldoende licht in het water voor waterplanten om te groeien. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de specifieke eisen die de Waterspitsmuis stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Boomarter leeft met name in bosrijk gebied. Binnen het plangebied is geen sprake van bosrijk gebied. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Boomarter binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Steenarter leeft in steenachtige biotopen en plaatsen waar hij kan schuilen, zoals in steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenarter komt ook voor in parklandschappen. Hij is te vinden in de omgeving van dorpen en boerderijen maar ook in de stad. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Het plangebied en met name de omliggende agrarische gebieden kunnen geschikt zijn als leefgebied voor de Steenarter. Er is daarom tijdens het veldbezoek uitvoerig gezocht naar sporen van de Steenarter, zoals openingen in muren, een nest, resten van prooidieren en een latrine. Deze zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van de Steenarter kan binnen het plangebied worden uitgesloten.

De Bever komt voor in overgangsgebieden tussen land en water, o.a. in moerassen, langs beken, en rustige rivieren en meren. Langs het water moeten bossen aanwezig zijn, waar voldoende hout aanwezig is wat de Bever kan gebruiken om dammen van te maken. Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig, er is geen sprake van een overgangsgebied tussen land en water. Er zijn geen moerassen en/of meren en plassen. Hierdoor kan de aanwezigheid van de Bever binnen het plangebied worden uitgesloten.

4.3.6 *Vleermuizen*

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootoortvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis (1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

De aanwezige bomen hebben geen van allen een doorsnede van meer dan 35 cm. De bomen zijn gecontroleerd op holtes en gaten. Deze zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten kan worden uitgesloten.

De woning heeft geen spouw waar gebouwbewonende vleermuizen in kunnen. De ventilatiegaten aan de onderzijde van de muren zijn te laag om geschikt te zijn als invliegopeningen. De dakpannen liggen strak op het dak. Ook hier zijn geen invliegopeningen in de muren en tussen de dakpannen aangetroffen. De binnenzijde van het dak is afgetimmerd met gipsplaten. Deze platen zitten direct tegen het dakbeschot aan de binnenzijde bevestigd. Gaten en kieren zijn met purschuim afgedicht. In ruimtes waar het dak

zichtbaar is, is het netjes en strak afgewerkt. Ook bij de aanbouw en de schuur zijn geen invliegopeningen aangetroffen. Er zijn geen sporen (krijtstrepen of keutels) aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen.

De aanwezige bomen kunnen onderdeel uitmaken van foerageergebied. Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. Dit is hier niet aan de orde. In de directe omgeving van het plangebied staat voldoende opgaand groen dat geschikt is als foerageergebied.

Aangenomen wordt dat het water langs het Laageind, aan de oostkant, gebruikt wordt als vliegroute door verschillende soorten vleermuizen. Dit water valt buiten het plangebied en blijft ongemoeid.

De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de verschillende populaties vleermuizen, die aanwezig zijn in de directe omgeving van het plangebied.

Figuur 10: Afwerking binnenzijde dak

Figuur 11: ventilatiegaten aan de onderkant van de muur

4.3.7 Overige soorten

Er zijn tijdens het veldbezoek geen insecten en vlinders aangetroffen. Uit de bureaustudie blijkt dat Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km).

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. Deze is niet aangetroffen in de sloten in en rond het plangebied. Hierdoor zijn de sloten niet geschikt als leefgebied voor de Groene glazenmaker. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is, door de afwezigheid van open weidegebieden, niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Konijn, Veldmuis, Wezel, Bosmuis, Huisspitsmuis, Ree, Vos en Woelrat) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Binnen het plangebied is een (oud) eksternest aangetroffen. Op het moment van het veldbezoek was het nest niet in gebruik. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- De woning is niet geschikt voor jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw en Huismus. De dakpannen zijn zeer vlak, waardoor er geen ruimte is onder de pannen. Tevens zijn er geen invliegopeningen aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van Gierzwaluw en Huismus kunnen worden uitgesloten. Nesten van uilen en/of roofvogels zijn niet aangetroffen. Ook jaarrond beschermde nesten van deze soorten kunnen worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en Rugstreepad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die de Heikikker stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Het huidige plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Rugstreepad. Er zijn geen voortplantings- en overwinteringsmogelijkheden. Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de

voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.

- Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Ringslang door de afwezigheid van geschikte oevers en locaties die kunnen dienen als voortplantingslocatie. De aanwezigheid van de Ringslang binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt tevens dat de Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Boommarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar'), Steenmarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en Bever (wnb-hrl, Rode lijst status 'gevoelig') komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor de Waterspitsmuis, Boommarter en Bever geldt dat het plangebied niet voldoet aan de specifieke eisen die deze soorten stellen aan hun leefgebied. Binnen het plangebied zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van de Steenmarter. De aanwezigheid van Boommarter, Steenmarter, Waterspitsmuis en Bever binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis (1-5km). De aanwezige bomen zijn door hun omvang en de afwezigheid van holtes en gaten niet geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. De woning is, door o.m. de afwezigheid van een spouwmuur en de zeer vlakke dakpan niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boom- en gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten. De aanwezige bomen kunnen onderdeel zijn van een foerageergebied. Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. Dit is hier niet aan de orde. Er is voldoende alternatief aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de verschillende populaties vleermuizen.

- Uit de bureaustudie blijkt dat Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Door het ontbreken van Krabbenscheer in de sloten rond het plangebied is er geen geschikt leefgebied aanwezig voor deze soort. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

In het kader van de zorgplicht en om de biodiversiteit te vergroten en te versterken wordt geadviseerd om bij de nieuwe woningen natuur-inclusief te bouwen. Dit houdt in dat er in de woning ruimte gemaakt wordt voor bijv. Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen door het inbouwen van kasten voor de vleermuis en het gebruik van gierzwaluwpannen en vogelvides.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017
6. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
7. Provinciale Staten Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
9. NDFP quickscanhulp.nl 28-03-2019 14:05:42

Geraadpleegde internetsites:

10. www.rijksoverheid.nl
11. www.bij12.nl
12. www.rvo.nl
13. www.regelink.net
14. www.ravon.nl
15. www.vleermuis.net
16. www.zuid-holland.nl
17. www.zoogdiervereniging.nl
18. <https://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/>
19. <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=fcb2770793e2411baa4ce65dff16710d>
20. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
KvK 29031331
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

